

Myomectomi laser laparosgopig

**Deall arweiniad NICE –
gwybodaeth i ferched sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd**

Myomectomi laser laparosgopig

Deall arweiniad NICE – gwybodaeth i ferched sy'n ystyried y weithdrefn, a'r cyhoedd

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2003

I archebu copïau

Gellir archebu copïau o'r llyfryn hwn o Linell Ymateb y GIG; ffoniwch 0870 1555 455 a dyfynnwch y rhif cyfeirnod N0362. Mae copi Saesneg yn unig ar gael hefyd, rhif cyfeirnod N0361. Mae arweiniad ymyriadau NICE y seiliwyd y wybodaeth hon arno ar gael o wefan NICE (www.nice.org.uk). Gellir cael copïau o Linell Ymateb y GIG hefyd, rhif cyfeirnod N0360.

Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol

MidCity Place
71 High Holborn
London
WC1V 6NA

Gwefan: www.nice.org.uk

ISBN: 1-84257-434-5

Cyhoeddwyd gan y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol
Tachwedd 2003

Cysodwyd gan Icon Design, Eton

Argraffwyd gan Abba Litho Sales Limited, Llundain

©Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol, Tachwedd 2003.
Cedwir pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r deunydd hwn am ddim at ddibenion addysgol ac at ddibenion nad ydynt yn gysylltiedig ag elw o fewn y GIG. Ni chaniateir atgynhyrchu gan neu ar gyfer sefydliadau masnachol heb ganiatâd ysgrifenedig uniongyrchol y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol.

Cynnwys

Ynglŷn â'r wybodaeth hon	4
Ynglŷn â myomectomi laser laparosgopig	5
Beth y mae NICE wedi'i benderfynu	8
Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi	9
Gwybodaeth bellach	10

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae'r wybodaeth hon yn disgrifio'r arweiniad y mae'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol (NICE) wedi ei ddsbarthu i'r GIG ar weithdrefn a elwir yn myomectomi laser laparosgopig. Nid yw'n ddisgrifiad cyflawn o'r hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu - dylai tîm gofal iechyd y claf ei disgrifio yn fanwl.

Mae NICE wedi edrych ar p'un a yw myomectomi laser laparosgopig yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w defnyddio fel triniaeth arferol i drin ffibroidau'r groth.

Er mwyn llunio'r arweiniad hwn, mae NICE wedi:

- edrych ar ganlyniadau astudiaethau o ba mor ddiogel yw myomectomi laser laparosgopig ac o ba mor dda y mae'n gweithio
- gofyn am farn arbenigwyr
- gofyn am farn sefydliadau sy'n cynrychioli gweithwyr proffesiynol ym maes gofal iechyd a'r cleifion a'r gofalwyr yr effeithir arnynt gan yr arweiniad hwn.

Mae'r arweiniad hwn yn rhan o'r gwaith y mae NICE yn ei wneud ar 'ymyriadau' (gweler 'Gwybodaeth bellach' ar dudalen 10).

Ynglŷn â myomectomi laser laparosgopig

Tyfiannau nad ydynt yn ganseraidd yw ffibroidau. Pan fyddant yn digwydd yn y groth, gallant achosi gwaedu trwm a phwysau a phoen yn yr abdomen; gallant hefyd ei gwneud yn anodd i ferch gario baban am gyfnod beichiogrwydd llawn.

Ar y cyfan, dim ond os yw'r ffibroidau'n achosi symptomau y bydd angen eu tynnu. Mae myomectomi laser laparosgopig yn dechreg sy'n galluogi ffibroidau unigol i gael eu dinistrio. Mae'n golygu rhoi telesgop hyblyg main iawn (sef laparosgob) a ffibr laser drwy doriadau bach yn yr abdomen a thrwy fur y groth i gyrraedd y ffibroidau. Yna defnyddir y laser i ddinistrio'r ffibroidau. Cynhelir y weithdrefn o dan anesthetig cyffredinol. Os bydd y symptomau'n gwella ar ôl y weithdrefn, efallai na fydd angen tynnu croth y ferch (golyga hyn y bydd yn bosibl iddi feichiogi yn y dyfodol).

Triniaeth fwy cyffredin ar gyfer ffibroidau yw hysterectomi, sy'n golygu tynnu croth y ferch mewn llawdriniaeth a gaiff ei chynnal o dan anesthetig cyffredinol. Ni all merch feichiogi ar ôl i'w chroth gael ei thynnu.

Pa mor dda y mae'n gweithio

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Nid oedd digon o astudiaethau o safon uchel ar gael i NICE benderfynu a yw'r driniaeth hon yn ddefnyddiol i drin merched sy'n dioddef o ffibroidau.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Roedd yr arbenigwyr o'r farn ei bod yn aneglur pa ferched sy'n dioddef o ffibroidau a allai elwa ar y driniaeth. Nododd un arbenigwr mai dim ond ar gyfer tynnu ffibroidau bach y mae'r driniaeth yn addas, ac nid yw'r rheini yn dueddol o achosi symptomau ac nid oes angen llawdriniaeth arnynt fel arfer.

Risgiau a phroblemau posibl

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Nid oedd digon o dystiolaeth i NICE benderfynu a yw'r weithdrefn hon yn ddigon diogel i gael ei defnyddio fel triniaeth arferol.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Roedd yr arbenigwyr yn bryderus am y risgiau sy'n deillio o lawdriniaeth yn defnyddio laparosgop a laser. Mae'r rhain yn cynnwys niwed i'r coluddyn a'r bibell droethol. Yr oeddynt hefyd yn bryderus, pe bai'r ferch yn beichiogi ar ôl y driniaeth, y gallai craith y llawdriniaeth agor wrth iddi roi genedigaeth.

Beth y mae NICE wedi'i benderfynu?

Mae NICE wedi penderfynu, os yw meddyg am gynnal myomectomi laser laparosgopig, y dylai sicrhau bod y claf yn deall yr hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu a bod ansicrwydd o hyd am ddiogelwch y weithdrefn a pha mor dda y mae'n gweithio. Dylid gwneud trefniadau arbennig i sicrhau mai dim ond ar ôl y drafodaeth hon y bydd y claf yn cytuno (rhoi caniatâd) i'r weithdrefn. Dylai'r meddyg roi gwybodaeth ysgrifenedig i'r claf am risgiau a manteision y weithdrefn.

Mae NICE wedi penderfynu hefyd y dylai meddygon wneud trefniadau arbennig ar gyfer ymchwil ac ar gyfer monitro'r hyn sy'n digwydd ar ôl i ferch gael y driniaeth hon.

Nododd NICE hefyd fod angen sicrhau bod meddygon sydd am gynnal myomectomi laser laparosgopig yn cael hyfforddiant cywir yn unol ag argymhellion Coleg Brenhinol yr Obstetregwyr a'r Gynecolegwyr.

Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi

Efallai fod eich meddyg wedi cynnig triniaeth myomectomi laser laparosgopig i chi. Mae NICE wedi ystyried y weithdrefn hon am ei bod yn gymharol newydd. Mae NICE wedi penderfynu bod ansicrwydd am fanteision a risgiau myomectomi laser laparosgopig y mae angen i chi eu deall cyn i chi gytuno i gael y weithdrefn. Dylai eich meddyg drafod y manteision a'r risgiau gyda chi. Efallai fod rhai o'r manteision a'r risgiau hyn wedi'u disgrifio uchod.

Gwybodaeth bellach

Mae gennych hawl i gael yr holl wybodaeth ac i gymryd rhan yn y penderfyniad a wneir am y driniaeth a gewch. Efallai y byddwch am drafod yr arweiniad hwn gyda'r meddygon a'r nyrsys sy'n gofalu amdanoch.

Gallwch ymweld â gwefan NICE (www.nice.org.uk) i gael gwybodaeth bellach am y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol a'r Rhaglen Ymyriadau. Mae copi o'r arweiniad llawn am y weithdrefn myomectomi laser laparosgopig ar wefan NICE (www.nice.org.uk/IPG023guidance), neu gallwch archebu copi o'r wefan neu drwy ffonio Llinell Ymateb y GIG ar 0870 1555 455 a dyfynnu rhif cyfeirnod N0360. Mae'r dystiolaeth a ystyriodd NICE wrth ddatblygu'r arweiniad hwn hefyd ar gael o wefan NICE.

Os hoffech gael mwy o wybodaeth am ffibroidau'r groth, mae Galw lechyd Cymru yn fan cychwyn da (ffoniwch 0845 46 47), neu Galw lechyd Cymru Ar-lein (www.nhsdirect.wales.nhs.uk).

Dyddiad: Tachwedd 2003